

Ewelina Niesiołowska

Elektrostymulacja i kinesiotaping jako innowacyjne metody w terapii logopedycznej prowadzone w Oddziale Wczesnego Wspomagania Rozwoju w SOSW im. Biskupa z Miry Św. Mikołaja w Żukowie

W dzisiejszych, dynamicznie zmieniających się czasach logopedia, jako terapia wspomagająca rozwój mowy, przejmując na siebie coraz bardziej złożone zadania, związane ze wsparciem kompleksowego oddziaływania terapeutycznego, zapewniającego ogólny rozwój dziecka. Zmieniające się realia życia codziennego, technologie, dostęp do licznych kursów i szkoleń oraz pojawiające się różnorodne, nowoczesne metody terapii, wpływają na wybór środków dydaktycznych, i metod terapeutycznych dostępnych terapeutom. Metody, które do tej pory wykorzystywane były np. głównie w rehabilitacji, reumatologii, ortopedii, znajdują obecnie zastosowanie w neurologopedii, logopedii, stanowiąc alternatywną metodę wspomagającą terapię logopedyczną. Będąc logopedą i pedagogiem specjalnym zdecydowałam się na wykorzystanie w mojej codziennej praktyce dwóch innowacyjnych metod, wspierających prowadzoną przeze mnie terapię: **elektrostymulację mięśni twarzy oraz kinesiotaping logopedyczny**.

Od samego początku moja droga zawodowa związana jest z pracą z dziećmi w wieku niemowlęcym i przedszkolnym, gdzie priorytetem stała się pomoc i eliminowanie nieprawidłowości rozwojowych. Uczestnicząc w różnych formach szkoleniowych nieustannie poszerzam swoją wiedzę i doskonalam warsztat terapeutyczny. Ukończenie kursu elektrostymulacji i kinesiotapingu pozwoliły mi na włączenie tej metody początkowo do pracy z dziećmi w normie intelektualnej. We wrześniu 2022 r. podjęłam pracę w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Biskupa z Miry Św. Mikołaja w Żukowie. Jako terapeuta wczesnego wspomagania rozwoju (WWR) zajęłam się najmłodszymi podopiecznymi, u których zaobserwowałam znaczące problemy w obrębie narządów mowy oraz nasilone nieprawidłowości, takie jak: opóźniony rozwój mowy, nawyk otwierania ust, zaburzenia napięcia mięśni twarzy, zaburzenia stawów skroniowo-żuchwowych, dysfagia (problemy z przełykaniem), krztuszenie podczas jedzenia i picia, nosowa mowa. Zauważone dysfunkcje skłoniły mnie do wprowadzenia w Oddziale Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka (WWRD) programu pn. „**Elektrostymulacja jako innowacyjna metoda w logopedii**” oraz innowacji: „**Kinesiotaping w logopedii**”.

Jako ważny punkt dla prowadzonej terapii uznałam włączenie rodziców do współpracy, stąd przed przystą-

pieniem do realizacji innowacji, przedstawiłam im metody, które zamierzałam wykorzystać do wspomagania prowadzonej terapii logopedycznej. Rodzice otrzymali broszury z podstawowymi informacjami o elektrostymulacji i kinesiotapingu, przedstawiające dla kogo są wskazane, jak postępować korzystając z tych metod, jakie są planowane efekty oraz przeciwwskazania w terapii. Zauważyłam ogromne zainteresowanie rodziców oraz otwartość na możliwość prowadzenia różnych sposobów pracy nad eliminowaniem barier związanych z danym zaburzeniem.

Pierwszą z wprowadzonych przeze mnie metod była **elektrostymulacja mięśni twarzy** polegająca na wywołaniu impulsów elektrycznych, które stymulują włókna nerwowe za pomocą przyklejonych na suchą skórę twarzy i ciała elektrod. Zabieg przeznaczony jest dla dzieci z opóźnionym rozwojem mowy, zaburzeniem artykulacji oraz słabym napięciem mięśniowym w okolicach mięśni twarzowych, a jego zadaniem jest przygotowanie aparatu mowy do lepszej pracy. Do **elektrostymulacji** wykorzystuje się wysokospecjalistyczny sprzęt medyczny, który składa się z aparatu wyposażonego w dwa kanały, z czego każdy z nich posiada własną regulację natężenia oraz dwie elektrody. Jedną z nich umieszcza się na przedramieniu pacjenta, a drugą dotyka się bezpośrednio miejsca stymulacji. Podczas terapii stosuje się cykle zabiegów, w których wykorzystywane są impulsy TENS/EMS, posiadające niskie natężenie i stymulujące jedynie nerwy czuciowe na powierzchni skóry. Metoda ta oddziałuje na cały aparat artykulacyjny pobudzając i wspomagając jego działanie.

Terapię elektrostymulacji realizowaną w WWRD objęłam podopiecznymi, u których zaobserwowałam opóźniony rozwój mowy, zaburzoną motorykę narządów artykulacyjnych oraz nadmierne ślinienie. W sesjach wzięły udział zarówno dzieci w normie intelektualnej, jak też z niepełnosprawnością intelektualną. Celem prowadzonej terapii było: poprawienie funkcjonowania warg przy problemach z domykaniem ust (otwarta buzia), usprawnianie narządów mowy: mięśni języka, warg, policzków, żuchwy, podniebienia miękkiego, kształtowanie nawyku właściwego ułożenia języka w jamie ustnej w pozycji spoczynkowej oraz wspierająco w wadach wymowy (np. seplenienie międzyzębowe, brak pionizacji języka). W efekcie prowadzonej terapii zaobserwowałam u jej uczestników

poprawę w zakresie funkcjonowania aparatu artykulacyjnego: zahamowanie nadmiernej produkcji śliny, wyeliminowanie zaburzeń napięcia mięśniowego twarzy oraz domykanie ust. W niektórych przypadkach udało się zniwelować występujące u dzieci zachowania niepożądane oraz podnieść ich poziom gotowości do współpracy. Na tej podstawie mogę stwierdzić, iż metoda ta okazała się skutecznym elementem wspomagającym prowadzoną terapię zaburzeń mowy.

Kolejną innowacyjną metodą, którą zdecydowałam się wprowadzić w celu wspomagania terapii logopedycznej był **kinesiotaping**, który świetnie koreluje z prowadzonymi cyklami elektrostymulacji, sam natomiast jest narzędziem stosowanym z powodzeniem w terapii dzieci z zaburzeniami motorycznymi w obrębie jamy ustnej. W październiku 2022 roku opracowałam i wprowadziłam w oddziale WWRD innowację pt. „**Kinesiotaping w logopedii**”. Jej celem było wspomaganie edukacji językowej dziecka, rozbudzanie aktywności słownej, rozwijanie sprawności związanych z komunikacją językową. Sama sesja terapeutyczna wiązała się z aplikowaniem plastrów w odpowiednich miejscach twarzy, których zadaniem było wzmocnienie mięśni w obszarze ustno-twarzowym oraz przywrócenie prawidłowych (fizjologicznych) czynności motorycznych takich jak: oddychanie nosem, prawidłowa pozycja spoczynkowa języka, dojrzałe połykanie z językiem znajdującym się na górnych dżąstłach i podniebieniu twardym. Czynniki te mają wpływ na prawidłową artykulację wszystkich głosek i płynną mowę. Najważniejszym kierunkiem działań w tej metodzie jest m. in. poprawa funkcjonowania warg oraz terapia przy problemach z domykaniem ust (otwarta buzia), jak również usprawnianie: narządów mowy, mięśni języka, warg, policzków, zuchwy, podniebienia miękkiego, kształtowanie nawyku właściwego ułożenia języka w jamie ustnej w pozycji spoczynkowej. W trakcie prowadzonej terapii logopedycznej udało się osiągnąć założone w innowacji cele. U dzieci zauważyłam poprawę w zakresie: prawidłowego domykania ust, właściwego położenia języka w pozycji spoczynkowej, zmniejszenia ślinienia, właściwego wypowiedzenia zaburzonych głosek.

Efekt pracy terapeutyczno-logopedycznej, jaką podjęłam w roku szkolnym 2022/2023 utwierdził mnie w przekonaniu, iż moja decyzja o wprowadzeniu innowacyjnych metod była słuszna. Elektrostymulacja i kinesiotaping na stałe wpisały się w prowadzoną przeze mnie terapię logopedyczną w Oddziale Wczesnego Wspomagania Rozwoju w SOSW w Żukowie. W codziennej pracy wykorzystuję je jako uzupełnienie tradycyjnej terapii oraz system wspomagający osiągnięcie pożądanego rezultatu.

Widząc zainteresowanie metodami elektrostymulacji i kinesiotapingu innych terapeutów, logopedów z naszej placówki, w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli dzielę się posiadaną wiedzą, przedstawiając praktyczne wykorzystanie innowacyjnych metod w pracy logopedycznej. Coraz więcej specjalistów decyduje się na udział w szkoleniach i wprowadzenie tych metod w swojej pracy, co uważam za swój mały sukces. Przez cały czas zachęcam rodziców do otwierania się na nowe możliwości i korzystanie z nowoczesnych metod wspierających „klasyczną” terapię, która dzięki systematyczności przynosi wymierne efekty. Warto jednak podkreślić, iż **proponowane przeze mnie innowacyjne terapie, nie należy traktować jako „zamiennika” dla dotychczas prowadzonej pracy terapeutycznej, lecz jako dodatkowe metody wspomagające terapię logopedyczną.**

Człowiek, aby żyć i czuć się usatysfakcjonowany powinien stawiać sobie cele w życiu, stąd z wielką radością mogę uznać, iż mój cel związany z wprowadzeniem innowacyjnych, alternatywnych metod wspierających terapię logopedyczną udało mi się osiągnąć. Przede mną nowe wyzwania, nowe pomysły, nowa droga, prowadząca do samorozwoju, czego sobie i innym życzę.

Ewelina Niesiołowska

Nauczyciel, logopeda, pedagog specjalny, terapeuta wczesnego wspomaganie rozwoju w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Biskupa z Miry Św. Mikołaja w Żukowie.

